

Gorgona de la Piatra Craivii, apariție rarisimă pentru Dacia preromană. Povestea piesei confecționate din bronz

Cetatea și așezarea de la Craiva – Piatra Craivii (comuna Cricău, județul Alba) se constituie drept unul dintre cele mai importante monumente ale perioadei dacice din spațiul intracarpatic. Aici a funcționat, începând cu a doua jumătate a secolului II a. Chr. și până în secolul I p. Chr., un centru de putere de tip dava cu certe funcțiuni militare, rezidențiale, ideologice și economice, deplin reliefate de descoperirile arheologice.

Apropierea de orașul roman Apulum, despre care tradiția istorică a considerat că numele său este legat de un anume Dacius Appulus, i-a făcut pe o serie de specialiști să atribuie descoperirile de pe masivul stâncos, centrului tribal Apoulon (Απουλον), menționat și de către geograful alexandrin Claudius Ptolemaeus. Printre elementele de cultură materială aflate aici se numără și produse a căror proveniență este din lumea elenistică și romană. Pe aceste coordonate, reprezentanții Muzeului Unirii din Alba Iulia au ilustrat, cu acest prilej, piesa „Medusa de la Piatra Craivii”.

Potrivit reprezentanților Muzeului Unirii din Alba Iulia, aplica reprezentând Gorgona este confecționată din bronz masiv. În părțile superioară și inferioară este prevăzută cu două nituri cu rol de fixare. Fața este ovală, obrajii sunt plini, nasul drept și nările ușor dilatate, gura întredeschisă. Sprâncenele sunt ușor schițate iar ochii perforați aveau, probabil, pupilele marcate cu un material din pastă de sticlă. Printre șuvițele de păr, în zona tâmpelor, se observă două capete de șarpe ale căror cozi se împletesc sub bărbia mică și ascuțită în vreme ce perechea de aripioare se află conturată deasupra tâmpelor. Întregul registru figurativ se află înscris într-un cadru rombic, ornamentat cu solzi stilizați. Piesa, realizată din bronz turnat, cu dimensiunile de 8,9 cm x 7,7 cm (înălțime și diametru maxim), a fost descoperită pe „Terasa a V-a” într-un context arheologic aparținând secolului I a. Chr.

Privitor la funcționalitatea ei, a fost interpretată ca fiind atașul unui vas de tip situla, dar prin profilatură și lipsa elementelor de prindere a toartei este dificil a argumenta această încadrare. Altfel, aplica cu reprezentarea Gorgonei se mai întâlnesc și pe vase de mari dimensiuni, de tip crater, cum sunt, spre exemplu, cele de la Pompei.

Având la bază influențe elenistice, prin finețea redării, este posibil să fi fost produsă în ateliere din Italia centrală.

Gorgonele, creaturi feminine amenințătoare, aparțin mitologiei grecești, fiind cele trei fiice ale lui Phorkys și Keto. Primele două – Stheno și Euryale erau nemuritoare, în vreme ce a treia – Medusa – nu a beneficiat de imortalitate. De altfel, ea va fi ucisă de Perseu, iar din sângele ei va lua naștere un alt personaj mitologic, anume Pegas. În ciuda acestui fapt, imaginea Medusei se va confunda în mentalitatea antică cu reprezentarea clasică a „Gorgonei”.

<https://alba24.ro/foto-gorgona-de-la-piatra-craivii-aparitie-rarisima-pentru-dacia-preromana-povestea-piesei-confecionate-din-bronz-791372.html>